

Utvärdering av investeringsplanen för Europa

2015/16:FPM114

Finansdepartementet

2016-07-14

Dokumentbeteckning

KOM (2016) 359

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén Europa investerar igen - Utvärdering av investeringsplanen för Europa

Tidigare faktapromemorior i ärendet: 2014/15:FPM13, 2014/15:FPM18

Sammanfattning

Den investeringsplan som kommissionen presenterade hösten 2014 har funnits i 18 månader och Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi) har varit ikraft sedan ungefär ett år. Mot den bakgrunden presenterade kommissionen den 1 juni ett meddelande med en första lägesbedömning av genomförandet av investeringsplanen och Efsi.

Kommissionen menar att investeringsplanen redan börjat få konkreta resultat och att framsteg kan visas inom investeringsplanens olika delar, inte minst avseende Efsi. Kommissionen föreslår därför att medlemsstaterna redan nu ställer sig bakom ett budskap om att Efsi borde förstärkas och fortsätta sin verksamhet bortom den första treårsperioden som Efsi-förordningen gäller. Kommissionen konstaterar vidare att man avser lägga fram ett antal lagstiftningsförslag under hösten i detta syfte. Vidare presenterar kommissionen tankar om att inom ramen för den befintliga Efsi-förordningen skala upp det fönster som rör finansiering till små och medelstora företag, bland annat genom att flytta medel från det andra fönstret som rör finansiering av infrastruktur och innovation. Kommissionen framhåller även att man vill göra det lättare att kombinera stöd från Efsi med stöd från andra EU-fonder, särskilt ESI-fonderna, och att man kommer att återkomma med förslag i detta syfte.

Regeringen har välkomnat investeringsplanen, där Efsi ingår, som syftar till att öka investeringar i EU och därmed bidra till förutsättningar för fler jobb och högre tillväxtpotential. I de fortsatta diskussionerna kring investeringsplanen och Efsi kommer regeringen fortsatt att verka för de prioriteringar som drevs i förhandlingarna om Efsi-förordningen. Det handlar inte minst om behovet av utvärderingar samt att finansiering av nya initiativ sker genom omprioritering inom EU-budgeten och att den fleråriga budgetramen respekteras.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Mot bakgrund av den svaga ekonomiska tillväxten och den låga investeringsnivån i Europa presenterade kommissionen den 26 november 2014 ett meddelande om en investeringsplan för Europa. Det övergripande syftet var att öka investeringarna i EU och därigenom bidra till förutsättningar för fler jobb och högre tillväxt (se Faktapromemoria 2014/15: FPM 13). Investeringsplanen innehåller tre komponenter:

1. Inrättande av en Europeisk fond för strategiska investeringar (Efsi)
2. En översiktlig förteckning av investeringsprojekt på EU-nivå samt en gemensam kontaktpunkt för rådgivning och expertis
3. En agenda för hur investeringsklimatet kan förbättras

Europeiska rådet diskuterade investeringsplanen den 18 december 2014 och antog slutsatser som bland annat gav stöd åt inrättandet av Efsi och stärkta insatser för investeringsrådgivning. Som ett led i uppföljningen av detta presenterade kommissionen den 13 januari 2015 ett förslag till förordning om inrättandet av en Europeisk fond för strategiska investeringar som syftade till att inrätta den nödvändiga rättsliga ramen för investeringsplanens två första komponenter (se Faktapromemoria 2014/15: FPM 18).

Det är nu mer än 18 månader sedan kommissionen presenterade förslaget om en investeringsplan för Europa och omkring ett år sedan Efsi-förordningen som reglerar de två första komponenterna av investeringsplanen trädde ikraft. Kommissionen har mot den bakgrunden gjort en första lägesbedömning av genomförandet av investeringsplanen i det föreliggande meddelandet som presenterades den 1 juni 2016.

1.2 Förslagets innehåll

Meddelandet innehåller inga lagstiftningsförslag men pekar ut ett antal områden för framtida reformer. Utgångspunkten för dessa reformområden är den första lägesbedömning som kommissionen gjort av investeringsplanen.

Kommissionen menar att investeringsplanen redan börjat få konkreta resultat och att framsteg kan visas inom investeringsplanens olika delar.

2015/16:FPM114

Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi)

Kommissionen framhåller att finansiering av omkring 250 projekt har godkänts under Efsi och att dessa förväntas mobilisera 100 miljarder euro i totala investeringar, vilket motsvarar en knapp tredjedel av det övergripande målet på 315 miljarder euro i nya investeringar under en treårsperiod. Vidare framhålls att Efsi varit framgångsrikt med att mobilisera finansiering från privata och offentliga investerare, vilket totalt motsvarat 85 procent av de totala investeringarna. Det lyfts fram att det Efsi-fönster som rör utlåning till små och medelstora företag och som hanteras av EIB:s dotterbolag EIF (Europeiska investeringsfonden) har fått en särskilt snabb start och överträffat förväntningarna avseende utlåningsvolymen.

Avseende eventuella förbättringar av Efsi pekar kommissionen på att mervärde är en grundläggande komponent i Efsi-garantin som behöver stärkas vid projekturvalet. Vidare konstateras att såväl den geografiska som sektoriella täckningen av Efsi bör stärkas. Hittills har Efsi-projekten i huvudsak varit baserade i de fem största EU-länderna (Frankrike, Tyskland, Italien, Spanien och Storbritannien) och i stor utsträckning rört sektorerna energi, forskning och utveckling samt informations- och kommunikationsteknik. Det har hittills godkänts Efsi-projekt i samtliga EU-länder utom på Malta och Cypern.

Förstärkt tekniskt stöd och en ny investeringsportal

Kommissionen konstaterar att det nya centrum för investeringsrådgivning som etablerades genom Efsi-förordningen kommit igång och att över 160 ärenden hittills har mottagits, de flesta från den privata sektorn.

Vidare konstateras att den projektportal där projektsamordnare kan registrera sina projekt för att underlätta för dem att hitta finansiering lanserades samma dag som meddelandet presenterades (1 juni).

Förbättrat investeringsklimat

Kommissionen konstaterar att flera steg har tagits för att undanröja ekonomiska, administrativa och rättsliga hinder för investeringar och ytterligare fördjupa den inre marknaden. På EU-nivå handlar det bland annat om åtgärder avseende statligt stöd, redovisning av de offentliga finanserna, offentlig upphandling samt utformning och godkännande av

investeringsprojekt. Vidare framhålls att medlemsstaterna kan göra mer för att förbättra de allmänna villkoren för investeringar på nationell nivå.

2015/16:FPM114

Kommande steg

I meddelandet framgår att kommissionen enligt Efsi-förordningen ska göra en utvärdering av EU-garantin senast januari 2017 och presentera en oberoende utvärdering av Efsi, investeringsportalen och rådgivningscentret senast i juli 2018.

Bland annat mot bakgrund av de konkreta resultat som uppnåtts menar kommissionen att medlemsstaterna bör ställa sig bakom ett antal budskap kring investeringsplanen och Efsi, där de huvudsakliga punkterna är följande:

- Ett förstärkt Efsi bör fortsätta sin verksamhet bortom den nuvarande treårsperioden. I meddelandet framgår att kommissionen redan i höst kommer att presentera lagstiftningsförslag i detta syfte.
- Efsi:s fönster för små och medelstora företag ska skalas upp snabbt inom ramen för det nuvarande regelverket. Detta innefattar bland annat att kommissionen avser att föreslå att 500 miljoner euro av EU-garantin överförs från fönstret för infrastruktur och innovation till fönstret för små och medelstora företag, något som är möjligt att genomföra inom ramen för den befintliga Efsi-förordningen.
- Kommissionen vill göra det lättare att kombinera stöd från Efsi med stöd från andra EU-fonder, särskilt ESI-fonderna. I detta syfte avser kommissionen att överväga vilka rättsliga förbättringar som kan uppnås genom ändringar i befintliga förordningar i samband med den kommande halvtidsutvärderingen av den fleråriga budgetramen.
- Rådgivningscentrumets kapacitet ska stärkas.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Meddelandet innehåller enbart en lägesrapport samt beskrivningar av möjliga reformområden. Effekter på svenska regler får analyseras då eventuella lagstiftningsförslag presenterats.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Meddelandet utgör inget lagstiftningsförslag och innebär därmed inga direkta budgetära konsekvenser. De förändringar som föreslås rörande överflyttning av medel från fönstret för infrastrukturinvesteringar till fönstret för finansiering av små och medelstora företag innebär inte några ökade åtaganden för EU-budgeten.

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen har välkomnat investeringsplanen, där Efsi ingår, som syftar till att öka investeringar i EU och därmed bidra till förutsättningar för fler jobb och högre tillväxtpotential. Investeringsplanen kan vara ett viktigt komplement till de åtgärder som genomförs på nationell nivå, inklusive strukturreformer, för att stärka konkurrenskraft och tillväxt samt bidra till en hållbar utveckling. Åtgärder som syftar till att främja ett mer investeringsvänligt klimat i EU är centrala för att stimulera investeringar och är en mycket viktig del av investeringsplanen.

Regeringen noterar vidare att resultaten av investeringsplanen hittills bedöms ha varit positiva men att kommissionen också bedömer att det finns utrymme för ytterligare förbättringar genom att öka mervärdet i Efsi-projekten.

I de fortsatta diskussionerna kring investeringsplanen och Efsi kommer regeringen fortsatt att verka för de prioriteringar som drevs i förhandlingarna om Efsi-förordningen. En central frågeställning i samband med denna förhandling var behovet av löpande utvärdering av Efsi. Även om denna första rapport från kommissionen är positiv till det som hittills uppnåtts ser regeringen fram emot fortsatta utvärderingar av Efsi, inte minst i ljuset av diskussioner kring en eventuell förlängning.

Regeringen kommer vidare att verka för att finansiering av nya initiativ sker genom omprioriteringar inom EU-budgeten och att taken för den fleråriga budgetramen respekteras.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaternas ståndpunkter är inte kända i detalj. Generellt har emellertid meddelandet välkomnats av många medlemsstater samtidigt som många också efterlyst fortsatta utvärderingar av investeringsplanen och Efsi.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Kommissionen har presenterat meddelandet. Den samlade positionen från Europaparlamentet är inte känd men de stora partigrupperna i Europaparlamentet har vid en debatt välkomnat meddelandet på ett övergripande plan. Övriga institutioners ståndpunkter är inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Meddelandet har inte remitterats.

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Inte aktuellt då meddelandet inte innehåller lagstiftningsförslag.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Inte aktuellt då meddelandet inte innehåller lagstiftningsförslag.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Meddelandet har behandlats vid Ekofinrådet 17 juni samt vid Europeiska rådet den 28 juni. Vid Europeiska rådet antogs slutsatser där det konstaterades att investeringsplanen, och i synnerhet Efsi, har levererat konkreta resultat och har varit ett viktigt steg för att attrahera privata investeringar genom en smart användning av begränsade budgetära resurser. Vidare konstaterade Europeiska rådet att kommissionen inom kort förväntas presentera förslag rörande framtiden för Efsi och att dessa förslag ska behandlas skyndsamt av rådet och Europaparlamentet.

4.2 Fackuttryck/termer

ESI-fonder: De Europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna) är EU:s främsta verktyg för att förverkliga Europa 2020-strategin för smart, hållbar och inkluderande tillväxt och för att minska de ekonomiska och sociala skillnaderna mellan regioner i Europa.